

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις : Ἰωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Ἀθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 2058
Ἀριθ.
Διεκπ. 869

Ἀθήνησι τῇ 13^ῃ Μαΐου 2020

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 3021

Πρός
τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Εἰς τὰς Ἱεράς αὐτῶν

ΘΕΜΑ: «Ἀποφάσεις τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς 12.5.2020
ὡς πρὸς τὴν λειτουργίαν τῶν Ἱερῶν Ναῶν κατὰ τὸ χρονικόν
διάστημα ἀπὸ 17^{ῃς} Μαΐου ἕως 5^{ῃς} Ἰουνίου ἐ.ἔ.»

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Συνοδικῇ Ἀποφάσει, ληφθεῖση ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς 12^{ῃς} μηνός Μαΐου ἐ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ ῥηθείᾳ Συνεδρία Αὐτῆς, ἐν ὄψει τῆς συμμετοχῆς τῶν πιστῶν εἰς τὰς Θείας Λειτουργίας καὶ τὰς Ἱεράς Ἀκολουθίας ἐντός τῶν Ἱερῶν Ναῶν ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς 17^{ῃς} Μαΐου 2020, ἀπεφάσισεν ὅπως καθορίσῃ τὰς ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀποφυγὴν τοῦ συνωστισμοῦ τῶν πιστῶν καὶ πιθανῆς ἐξαπλώσεως τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ Covid-19, αἵτινες θὰ ἰσχύσουν ἀπὸ 17^{ῃς} Μαΐου ἕως 5^{ῃς} Ἰουνίου ἐ.ἔ., ὡς ἐξῆς:

1) Κατά τήν εἴσοδον εἰς τόν Ἱερόν Ναόν δέον ὅπως ἐφαρμόζηται, τῇ ἐπιτηρήσει εἰδικῶς ἐξουσιοδοτηθέντος ἐπί τούτῳ προσώπου, ἡ τήρησις τῆς ἀποστάσεως τοῦ ἑνός καί ἡμίσεος (1,5) μέτρου τοῦλάχιστον μεταξύ τῶν πιστῶν. Εἰς περίπτωσιν δέ καθ' ἣν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ (ἐξαιρουμένων τῶν βοηθητικῶν χώρων) ὑπερβαίνει τά πεντακόσια (500) τ.μ., ὁ μέγιστος ἀριθμός παρευρισκομένων ἐκ τοῦ νόμου ὀρίζεται εἰς τά πεντήκοντα (50) πρόσωπα.

2) Ἐπί τῷ σκοπῷ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν πιστῶν κρίνεται ἀναγκαῖον ὅπως ἀναρτηθοῦν εἰς τούς πίνακας ἀνακοινώσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν ἢ καί εἰς τάς ὑφισταμένας ἱστοσελίδας των: α) τό ὠράριον τελέσεως τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, β) τό ὠράριον κατά τό ὁποῖον ὁ Ἱερός Ναός θά παραμένῃ ἀνοικτός διά τήν προσέλευσιν τῶν πιστῶν καί γ) ὁ συνολικός ἀριθμός τῶν πιστῶν, οἵτινες δύνανται ἵνα παρευρίσκωνται ταῦτοχρόνως ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, συμφώνως πρός τάς ἀνωτέρω ὑγειονομικάς ὑποδείξεις.

3) Τό ἀρμοδίως ἐξουσιοδοτηθέν πρόσωπον διά τόν ἔλεγχον τῆς ἀναμονῆς εἰς τάς εἰσόδους τῶν Ἱερῶν Ναῶν συνιστᾶται ἵνα φέρῃ τά ὑπό τοῦ νόμου προβλεπόμενα μέτρα προστασίας (μάσκα, γάντια κ.λπ.). Ἐφόσον παρέχεται ἡ δυνατότης, προτείνεται ἡ χρῆσις διαφορετικῶν θυρῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ διά τήν ἀσφαλεστέραν εἴσοδον καί ἔξοδον τῶν πιστῶν. Ἐπιπροσθέτως, ἀπαιτεῖται ἡ τοποθέτησις εἰδικῶν ἀπορριματοδοχείων εἰς τάς ἐξόδους τῶν Ἱερῶν Ναῶν διά τήν ἄμεσον ἀπόρριψιν τοῦ χρησιμοποιηθέντος ἐξοπλισμοῦ ὑγιεινῆς.

4) Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἀριθμός τῶν προσελθόντων ὑπερβαίνῃ τόν ἐπιτρεπόμενον διά τούς εἰσερχομένους εἰς τούς Ἱερούς Ναούς, οὔτοι δύνανται ὅπως παραμένωσιν ἐν τῷ προαυλίῳ χώρῳ, προσευχόμενοι καί τηροῦντες τήν ἐνδεδειγμένην ἀπόστασιν τοῦ ἑνός καί ἡμίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των, καθὼς θά ἔχουν τεθῆ εἰς λειτουργίαν τά ἐξωτερικά μεγάφωνα τῶν Ἱερῶν Ναῶν, κατά τάς ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἐπιτρεπόμενας ὥρας καί εἰς τό προβλεπόμενον ἐπίπεδον ἐκπομπῆς ἤχου.

5) Ἐάν ὑφίστανται πλείονες τοῦ ἑνός Ἐφημέριοι εἰς τινὰς Ἱερούς Ναούς, συνιστᾶται ἡ τέλεσις περισσοτέρων Θείων Λει-

τουργιών κατά τήν αὐτήν ἡμέραν, συμφώνως τῇ ἐκκλησιαστικῇ συνηθείᾳ καί πρακτικῇ, τόσον κατά τήν Κυριακῇ, ὅσον καί κατά τάς μεγάλας Ἑορτάς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δύνανται οἱ κατά τόπους Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται νά ἐπιτρέψωσι, κατά τήν ποιμαντικήν Αὐτῶν κρίσιν, τήν τέλεσιν τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ὁρθροῦ ἀφ' ἑσπέρας, μετά τήν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἐσπερινοῦ. Αἱ Ἀγρυπνίαι θά τελῶνται κατά τά καθιερωμένα, ἀναφορικῶς δέ πρός τάς κωδονοκρουσίας, δέον ὅπως τελῶνται κατά τόν συνήθη τρόπον.

6) Ἡ Ἱερά Σύνοδος προτρέπει τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας ἵνα συστήσωσι τήν συχνήν τέλεσιν Θείων Λειτουργιῶν καί κατά τάς ἐργασίμους ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, ἐπί τῷ τέλει τῆς διευκολύνσεως τῶν ἐργαζομένων πιστῶν, ἀλλά καί τῆς συμμετοχῆς των εἰς ἐλάσσοнос προσελεύσεως λειτουργικῆς Συνάξεως.

7) Ὅσοι ἐκ τῶν πιστῶν ἀνήκουσιν εἰς ὑγειονομικῶς εὐπαθεῖς ομάδας (ἡλικιωμένοι, ἀσθενεῖς πάσχοντες ἐξ ἀναπνευστικῶν προβλημάτων ἢ σακχαρώδους διαβήτου ἢ καρδιαγγειακῶν νοσημάτων, ἀνοσοκατεσταλμένοι) παρακαλοῦνται ἵνα ἀποφεύγουν τήν ἔξοδον ἐκ τῆς οἰκίας αὐτῶν, χάριν τῆς προστασίας τῆς ὑγείας των. Ἐάν δέ ἐπιθυμοῦν τήν κατ' οἶκον ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν των, καί κυρίως τήν Θεῖαν Μετάληψιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, δύνανται οἱ Ἱερεῖς, λαμβάνοντες τά ἀπαραίτητα μέτρα προφυλάξεως, νά ἐπιτελοῦν τό ἀδιάπτωτον ποιμαντικόν των καθῆκον.

8) Θεωρεῖται ἀναγκαῖα ἡ μέριμνα διά τήν τοποθέτησιν ἀντισηπτικῶν/ἀπολυμαντικῶν εἰς τάς εἰσόδους τῶν Ἱερῶν Ναῶν, διά τήν ὑποχρεωτικήν δι' ἅπαντας τούς εἰσερχομένους ἀπολύμανσιν τῶν χειρῶν, ὡς καί ἡ τοποθέτησις εἰς ἐμφανές σημεῖον τοῦ προβλεπομένου ἀναγκαίου ἐξοπλισμοῦ ὑγιεινῆς (χαρτομάνδηλα, χάρτιναι πετσέται κ.λπ.).

9) Ὅσάκις παρέχεται ἡ δυνατότης διευθετήσεως τοῦ χώρου ἐκάστου Ἱεροῦ Ναοῦ ἐπί τῷ σκοπῷ τῆς παρουσίας τῶν πιστῶν συμφώνως πρός τήν ὡς ἄνω ἀναλογία (ἐν πρόσωπον ἀνά δέκα (10) τ.μ. ἐπιφανείας καί μέ ἐλαχίστην ἀπόστασιν ἑνός καί ἡμίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των), δέον ὅπως διατηρῶνται ἐντός τῶν Ἱερῶν Ναῶν μόνον τά ἀντιστοιχοῦντα εἰς τούς προ-

σερχομένους καθίσματα, τιθέμενα κατά τάς προσηκούσας μεταξύ των ἀποστάσεις. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν θὰ διευκολύνη ἡ ἀπόσυρσις τῶν περισευόντων καθισμάτων ἐκτὸς τῶν Ἱερῶν Ναῶν.

10) Ὁ φυσικὸς ἐξαερισμὸς τῶν Ἱερῶν Ναῶν, ἐνόσω παραμένουν ἀνοικτοί, εἶναι ὑποχρεωτικὸς. Εἰς περίπτωσιν χρήσεως τεχνητοῦ κλιματισμοῦ, ἐνδείκνυται ἡ ἄμεσος μέριμνα διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν φίλτρων αὐτοῦ, καθὼς καὶ ἡ ἐξασφάλισις ταυτοχρόνου φυσικοῦ ἐξαερισμοῦ τοῦ ἱεροῦ χώρου ἐκ τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων αὐτοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τυχόν λειτουργίας του.

11) Καθίσταται ἀδήριτος καὶ ἀπόλυτος ἡ ἀνάγκη διὰ τὴν συχνὴν καὶ σχολαστικὴν καθαριότητα, καὶ διὰ τὴν τακτικὴν ἀπολύμανσιν δι' ἀντισηπτικοῦ διαλύματος τῶν σημείων καὶ τῶν ἐπιφανειῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ὅπου παρατηρεῖται συχνὴ πρόσβασις τῶν πιστῶν.

12) Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραμονῆς των εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν, οἱ πιστοί, μέ προσωπικὴν των εὐθύνην καὶ μέριμναν, συνιστᾶται ἵνα φέρουν προστατευτικὴν μάσκαν, τὴν ὁποίαν ἀσφαλῶς θὰ ἀφαιροῦν προσερχόμενοι εἰς τὴν Θεῖαν Μετάληψιν. Ἐάν δέ πιστὸς τις, ἐνόσω παραμένει ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ, παρουσιάσῃ συμπτώματα ἀσθενείας, ἐπιβάλλεται ὅπως ληφθῇ μέριμνα διὰ τὴν ἄμεσον καὶ ἀσφαλῆ ἀπομάκρυνσίν του ἢ, ἐφόσον τοῦτο δέν εἶναι δυνατόν, διὰ τὴν ἀσφαλῆ μετακίνησίν του εἰς εἰδικὸν χῶρον, πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαφῆς μεθ' ἑτέρων προσώπων. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τοιούτων φαινομένων, κρίνεται ὑποχρεωτικὴ ἡ πρόβλεψις διὰ τὴν ὑπαρξίν καταλλήλου χώρου (π.χ. γραφεῖον, χῶρος εἰς τό πνευματικὸν κέντρον κ.λπ.) μέ ἐπαρκῆ ἐξαερισμὸν, ὅπου θὰ ὑπάρχουν μάσκαί, χαρτομάνδηλα, πλαστικὴ σακούλα διὰ τὴν ἀπόρριψιν αὐτῶν, καὶ ἀντισηπτικὸν διάλυμα χειρῶν.

13) Κατὰ τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν Θεῖαν Μετάληψιν ἀπαιτεῖται ἵνα τηρῶνται μετ' ἀκριβείας αἱ προβλεπόμεναι ἀποστάσεις μεταξύ τῶν πιστῶν. Ἐπίσης, κατὰ τὴν διανομὴν τοῦ ἀντιδῶρου, τοῦ ἄρτου, τῶν κολλύβων καὶ ἄλλων εὐλογιῶν, πέραν τῆς τηρήσεως τῶν ἀναλόγων ἀποστάσεων, κρίνεται ἀναγκαία ἡ τήρησις τῶν σχετικῶν ὑγειονομικῶν προφυλάξεων.

14) Ἐπαναβεβαιοῦνται αἱ ἀπό 16^{ης} Μαρτίου καί 1^{ης} Ἀπριλίου 2020 Ἀποφάσεις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς πρός τήν λιτήν τέλεσιν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, συμφώνως πρός τό ἦθος καί τήν παράδοσιν τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Τό αὐτό ἰσχύει καί διά τὰς μεγάλας Πανηγύρεις τῆς περιόδου αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι θά πρέπει νά διακρίνονται διά τήν μετά σεμνότητος τέλεσιν των ὑπό μόνου τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως. Αἱ Λιτανεῖαι καί αἱ μεταφοραί Ἱερῶν Εἰκόνων καί Ἱερῶν Λειψάνων πρός προσκύνησιν ἀναστέλλονται προσωρινῶς μέχρι τῆς 5^{ης} Ἰουνίου ἐ.ξ.

15) Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν τέλεσιν τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων τοῦ Γάμου καί τῆς Βαπτίσεως καί τῶν Ἐξοδίων Ἀκολουθιῶν, ἰσχύουν ἅπαντα τά ἀνωτέρω προβλεπόμενα σχετικῶς πρός τήν προσέλευσιν τῶν πιστῶν, ἐνῶ τά Ἱερά Μυστήρια θά τελῶνται ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, συμφώνως πρός προγενεστέραν Συνοδικήν Ἀπόφασιν. Ἀναφορικῶς δέ πρός τούς στολισμούς τῶν Ἱερῶν Ναῶν, θεωρεῖται ἀπαραίτητος ἡ προτίμησις τῆς λιτότητος καί τῆς ἀπλότητος.

16) Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναμετάδοσις τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν μέσω τῶν ῥαδιοφωνικῶν σταθμῶν, «κατ' οἰκονομίαν» διά τούς ἔχοντας ἀνάγκην. Ὡς πρός τὰς τηλεοπτικάς ἀναμεταδόσεις, ἐπιτρέπονται μόνον μέσω τῶν Ἐθνικῶν καί Περιφερειακῶν Τηλεοπτικῶν Δικτύων καί τῶν Σταθμῶν ἀμιγοῦς Ἐκκλησιαστικοῦ Προγράμματος τῆς τηλεψίας ἢ καί τοῦ διαδικτύου, ἀλλά ὑπό τόν ὅρον τῆς χρήσεως μόνον ἕως δύο τηλεοπτικῶν καμερῶν (ἐξαιρεῖται ὁ Μητροπολιτικός Ἱερός Ναός Ἀθηνῶν, λόγω τῆς ἀναμεταδόσεως ὑπό τῆς Δημοσίας Τηλεοράσεως) καί τοῦτο ἐπί τῷ σκοπῷ τῆς ἀποφυγῆς τῆς παρουσίας προσώπων ἐπί πλέον τῶν ἐπιτρεπομένων, ἐντός τῶν Ἱερῶν Ναῶν. Δέν ἐπιτρέπεται ἡ χρῆσις τηλεοπτικῶν καμερῶν ἢ καί φωτογραφικῶν στιγμιοτύπων ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Βήματος. Καθίσταται αὐτονόητον ὅτι διά τήν ἀναμετάδοσιν ἢ καί φωτογράφησιν ἐντός τῶν Ἱερῶν Ναῶν καί τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἐκ μέρους ἐπαγγελματιῶν ἢ ἰδιωτῶν, δέον ὅπως ἔχη ἐξασφαλισθῆ ἢ ἐκ τῶν προτέρων ἄδεια τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τῇ εὐθύνη τῶν κατά τόπους Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων καί Ἡγουμενοσυμβουλίων, καί ὅπως τηρῶνται ἐπακριβῶς ὅλαι αἱ περί προσωπικῶν δεδομένων προ-

βλέψεις τοῦ νόμου, κυρίως δέ ὡς πρός τήν προβολήν τῶν προσώπων τῶν πιστῶν καί ἰδίως τῶν μικρῶν παιδιῶν, ἡ ὁποία δέν ἐπιτρέπεται ἄνευ τῆς κατά νόμον συναινέσεως. Εἰς τά Ἱερά Μυστήρια τοῦ Γάμου καί τῆς Βαπτίσεως θεωρεῖται αὐτονόητος ἡ δυνατότης παροχῆς ἀδείας πρός τοὺς φωτογράφους, ὑπό μόνου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου.

17) Λόγω τῆς ἐξ ἀρχῆς ἀποφασισθείσης ἀναστολῆς λειτουργίας τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, τῶν Σχολῶν Γονέων, τῶν Σχολῶν Βυζαντινῆς Μουσικῆς, Ἀγιογραφίας, τῶν Συνάξεων Νέων καί Μελέτης Ἁγίας Γραφῆς καί πασῶν τῶν συναφῶν δραστηριοτήτων, προτρέπονται αἱ κατά τόπους Ἱεραὶ Μητροπόλεις, ὅπως ἐνθαρρύνουν τήν διά τοῦ διαδικτύου καί γενικῶς τῆς τεχνολογίας ποιμαντικήν δραστηριοποίησιν τῶν Ἱερέων καί τῶν κατηχητῶν καί κατηχητριῶν, πρός ὄφελος κυρίως τῶν ὀρθοδόξων νέων μας.

18) Τά συσσίτια τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων θά ἐξακολουθοῦν νά λειτουργοῦν ὑπό τήν μορφήν τῆς διανομῆς τῶν πακέτων - γευμάτων καί οὐχί τῆς σιτίσεως ἐντός τῶν σχετικῶν δομῶν. Διά τήν παρασκευὴν των κρίνεται ἀναγκαία ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων ὑγιεινῆς τῶν τροφίμων, ἀλλά καί ἡ τήρησις τῆς ἀποστάσεως τῶν παρασκευαστῶν τῶν τροφίμων καί τῶν ἀτόμων πού βοηθοῦν εἰς τήν διανομήν καί τήν παράδοσιν τῶν πακέτων. Ἡ πιστὴ καί σχολαστικὴ τήρησις τῶν μέτρων ἀτομικῆς ὑγιεινῆς (ὑγιεινὴ χειρῶν, ὀρθὴ ἀναπνευστικὴ ὑγιεινὴ, ὀρθὴ χρῆσις σκευῶν κ.λπ.), ὡς καί τῶν γενικωτέρων προβλεπομένων κανόνων ὑγιεινῆς, εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητος καί αὐστηρῶς ἐπιβεβλημένη δι' ἀπάσας τὰς Μονάδας Φιλανθρωπικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

19) Δέν ἐπιτρέπεται, ἄχρι καιροῦ, ἡ παράθεσις ἐπιμνημοσύνων δεξιώσεων εἰς τά Πνευματικὰ Κέντρα ἢ εἰς τὰς Αἰθούσας τῶν Ἱερῶν Ναῶν, πρός ἀποφυγὴν συνωστισμοῦ, κατ' ἀναλογίαν πρός τὰ ἰσχύοντα περὶ μὴ λειτουργίας τῶν χώρων ἐστίασεως καί συναθροίσεως κοινῶ.

20) Τά ἀνωτέρω ἰσχύουν δι' ἅπαντας τοὺς Ἐνοριακοὺς, Προσκυνηματικοὺς, Κοιμητηριακοὺς, Ἰδρυματικοὺς κ.λπ. Ἱεροὺς Ναοὺς, τὰ Μητροπολιτικά καί Ἐνοριακά Παρεκκλήσια,

οὐχί ὁμως καί διά τὰ Παρεκκλήσια, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐντός ἰδιωτικῶν κτημάτων, κτιρίων καί ἐπιχειρήσεων (π.χ. συγκροτημάτων κατοικιῶν, κέντρων ἐκδηλώσεων, ξενοδοχείων κ.λπ.), ὅπου δέν ἐπιτρέπεται ἡ προσέλευσις πιστῶν διότι, ὡς Ἰδιωτικοί Ναοί, εἶναι προωρισμένοι διά τήν ἐξυπηρέτησιν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν ἰδιοκτητῶν καί τῶν οἰκείων αὐτῶν.

21) Ἄπαντα τὰ ἀνωτέρω ἀφοροῦν καί εἰς τάς Ἱεράς Μονάς καί τὰ Ἡσυχαστήρια. Κατά τό ὡς ἄνω δέ χρονικόν διάστημα, ἀπαγορεύονται αἱ ὀργανωμένοι ὁμαδικαί προσκυνηματικά ἐπισκέψεις. Ὁ ἀριθμός ἐπισκεπτῶν πού μποροῦν νά δέχωνται ἡμερησίως (χωρίς διανυκτέρευσιν) δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπερβαίνη τήν ἀναλογίαν ἐν ἄτομον ἀνά 10 τ.μ. τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἢ ἐτέρου χώρου λατρείας Αὐτῆς ἢ τοῦ χώρου ἐγκαταβίωσης, μέ ἀνώτατον ὄριον τὰ πενήντα (50) ἄτομα.

Συμπληρωματικῶς ἀναφέρεται ὅτι κατά τήν προσεχῆ Κυριακήν, 17^η Μαΐου 2020, θά τελεσθῆ Ἐπιμνημόσυνος Δέησις, ὁ τύπος τῆς ὁποίας ἀποστέλλεται συνημμένως, δι' ἅπαντας τοὺς ἐκ τῆς ἐνσκηψάσης πανδημικῆς νόσου τοῦ νέου κορωνοϊοῦ κοιμηθέντας ἀδελφούς ἡμῶν.

Ἐπί πλέον ἐπισυνάπτεται καί ἡ ὑπ' ἀριθ. Δ1α/ΓΠ.οικ. 29519 Κ.Υ.Α. (Φ.Ε.Κ. Β' 1816/12.5.2020) μέ θέμα: «Επιβολή προσωρινῶν μέτρων στους θρησκευτικούς χώρους λατρείας για την προστασία της δημόσιας υγείας ἐναντι του κορωνοϊοῦ COVID-19, για το χρονικό διάστημα ἀπό 17.5.2020 ἕως και 5.6.2020», πρὸς ὑμετέραν ἐνημέρωσιν.

Ἀναφορικῶς πρὸς τό ἀδικοιολογήτως ἀναφυόμενον κατά καιρόν ζήτημα περὶ τῶν ὑποτιθεμένων κινδύνων, οἵτινες, κατά τὰς βλασφήμους ἀπόψεις τινῶν, φέρεται ὅτι ἐλλοχεύουν κατά τήν τέλεσιν τοῦ ζωογόνου Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκφράζει τήν πικρίαν, τήν βαθεῖαν λύπην καί τήν ἐκ διαμέτρου ἀντίθεσιν της πρὸς πάνθ' ὅσα ἀναγράφονται, ἀναμεταδίδονται καί παρουσιάζονται μέσῳ τοῦ διαδικτύου ἐν σχέσει πρὸς τόν διασυρμόν τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων τῆς Ἁγίας Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας, ὑπομιμνήσκουσα δι' ἔτι μίαν φοράν εἰς ἅπαντας, ὅσοι εἴτε ἐξ ἀγνοίας εἴτε ἐκ συνειδητῆς ἀπιστίας προσβάλλουσι βάνουσα τὰ ἱερά καί τὰ ὄσια, τὰ δόγματα καί τοὺς ἱερούς κανό-

νας τῆς πίστεως ἡμῶν, ὅτι ἡ Θεία Κοινωνία εἶναι «φάρμακον ἀθανασίας, ἀντίδοτον τοῦ μή ἀποθανεῖν, ἀλλά ζῆν ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ διά παντός».

Ἐν κατακλείδει, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ἀπεφάσισεν ὅπως ἀποστείλῃ συντόμως καί ἑτέραν Ἐγκύκλιον Αὐτῆς ἀπευθυνομένην πρὸς τό Χριστεπώνυμον Πλήρωμα, ἵνα ἀναγνωσθῇ ἐπ' Ἐκκλησίαις, ἀντί ἄλλου Κηρύγματος.

Ἐπί δέ τούτοις, κατασπαζόμενοι τήν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ Ἀναστάντι, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**, Πρόεδρος
 † Ὁ Θεσσαλονίκης Ἄνθιμος
 † Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καί Γηρομερίου Τίτος
 † Ὁ Μηθύμνης Χρυσόστομος
 † Ὁ Τριφυλίας καί Ὀλυπτίας Χρυσόστομος
 † Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος
 † Ὁ Λευκάδος καί Ἰθάκης Θεόφιλος
 † Ὁ Θηβῶν καί Λεβαδείας Γεώργιος
 † Ὁ Παροναξίας Καλλίνικος
 † Ὁ Φωκίδος Θεόκτιστος
 † Ὁ Νέας Κρήνης καί Καλαμαριᾶς Ἰουστῖνος
 † Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καί Θάσου Στέφανος
 † Ὁ Σισανίου καί Σιατίστης Ἀθανάσιος
 Ὁ Ἀρχιεγγραμματεὺς
 † Ὁ Ὠρεῶν Φιλόθεος

Ἀκριβές Ἀντίγραφον
 Ὁ Ἀρχιεγγραμματεὺς

† Ὁ Ὠρεῶν Φιλόθεος